

„Værnepligt“.

—o—

I en Tid, hvor der hele Verden over kæmpes for Kvindens Frigørelse, kommer et Forslag om tvungen Undervisning i Husgerning saa underlig bag paa en, ikke mindst, naar det fremsættes af Kvinder, der mener sig at være med i denne Kamp. Nærmer Fru D. Lacoppidan-Koefod den gammeldags Anskuelse, at gifte Kvinder skal blive i deres Hus og passe det, selv om deres Lyst og Anlæg gaar i en hel anden Retning? I saa Fald kan jeg til Nød forstaa hendes Forslag.

Men jeg er absolut af den Anskuelse, at gifte Kvinder saavel som andre Samfundsborgere skal vælge det Virkefelt, deres Interesse og Anlæg anviser dem.

Til Begrundelsen af Fru D. L.-K.s Forslag skal jeg sige dette: Ikke saa nær alle Mænd yder Vederlag i Form af Værnepligt for deres Valgret. Hvorfor skal et saadant Vederlag saa kræves af Kvinderne?

Det er forøvrigt min Opfattelse, at tvungen Værnepligt er en blodig Krænkelser af den personlige Frihed.

S. Secher.

Til

Redaktionen af

»Kvinden og Samfundet«.

Da Tanken om tvungen Uddannelse i Husgerning kom frem paa Koldingmødet, var jeg blandt de faa, der stemte imod, ja, jeg stemte endogsaa imod, at der blev nedsat et Udvalg; efter min ringe Mening var der nemlig ingen Ulykke sket, om Forslaget var blevet slaaet ned med det samme. Men da Spørgsmaalet nu er der, og da det er vigtigt for vor Ungdom, vil jeg gerne have Lov at give »mit Besyv med i Laget« som man siger.

For mig staar det saaledes, at man med Hensyn til »tvungen Huslighed« kan dele de unge i 3 Afdelinger.

1) De velhavende, som, efter min Erfaring, næsten altid før Giftermaalet bliver anbragt paa en Husmoderskole — *Tvang behøves altsaa ikke.*

2) Middelstands-Pigebørnene, som i de 99 af 100 Tilfælde snarest muligt maa se at tjene lidt til eget Bedste, og som Forældre, Paarørende eller Værger, i Tilfælde af at Pigebarnet forlover sig, ikke lader træde ind i Ægteskabet uden huslig Underretning og Uddannelse — *Tvang altsaa overflødig.*

Skal hun ikke giftes, vil Loven om tvungen Husgerning rimeligvis komme til at rive hende ud af den Stilling, hun har dannet sig, og at det i vore Dage ikke er Spøg, vil vist vore værnepligtige unge Mænd bevidne.

3) Pigebørnene fra de smaa Hjem og dem, der uddanner sig i en bestemt Retning.

De allerfleste unge Piger i 16-Aars Alderen bliver jo dog anbragt som Hjælp ved Barnepleje eller huslig Gerning, og er der noget ved dem, tjener de sig op til en bedre Løn og bedre Pladser, med andre Ord — de lærer noget og kommer altsaa ikke uforberedte ind i Ægteskabet — *Tvang kan altsaa undværes.* — For dem, der uddanner sig i en bestemt Retning, læser, syer eller lærer et Haandværk, vilde Tvangen efter min Mening være den rene Ruin; i Lærearene er der ikke Tid til andet end at lære, og bagefter skal der skyndsomst indvindes, hvad Lærearene kostede. »Aftentimer kan der da altid blive«, siger nogle. Ja — maaske — men er Værdien af Aftentimer i Husgerning, for dem der i Forvejen er helt uvidende, nu af saa stor Betydning, at den er en Tvangslov værd? Mon ikke et Kursus, naar Lysten dertil indfinder sig, vil bære langt bedre Frugter? — Jeg tror det og mener, at Tvang er enten overflødig eller af det onde.

Men som stor Beundrer af Energi og Dygtighed paa alle Omraader, absolut ogsaa det huslige, saa siger jeg: »Ja, kan vi gøre noget for den opvoksende Slægt, hjælpe den til at blive husligt dygtigere, skulde vi saa ikke se at faa det til at gaa i Retning af at skaffe *let og billig* Adgang til Uddannelse i huslig Gerning for dem, der selv kan betale lidt for det, og *let, meget let* Adgang til *Midler* til Uddannelsen for dem, der er helt ude af Stand til selv at skaffe sig den.

Hjørring i Marts 1913.

Elisabeth Høgsted.

Kvinderne og de kommende Vælgermøder.

—o—

Under denne Overskrift fandtes i »Kvinden og Samfundet« Nr. 7 en Artikel, i hvilken Kvinderne opfordres til paa de kommende Vælgermøder at søge Tonen ændret, saaledes, at

1) Mændene tager Hatten af og stikker Piben ind, og 2) Forhandlingerne føres paa en mere saglig og værdig Maade, end det ellers alt for ofte er Tilfældet.

Jeg vil gerne give denne Opfordring min varmeste Tilslutning, og jeg véd, at mange andre Mænd vil gøre det samme. Vi er jo nemlig ikke alle sammen lige slomme. Ogsaa blandt Mændene findes der mange, som finder det stridende ikke alene mod Sundhedshensyn, men mod de allersimpleste Renlighedshensyn, at der ryges Tobak inden Døre, saaledes at de tilstedeværendes Haar og Klæder ogsaa blandt Mændene findes der mange, som forarges over den Mangel paa Vederhæftighed, som saa ofte præger Udtalelserne ved de offentlige Møder (og for den Sags Skyld ogsaa Dagbladenes Artikler).

Hvad det sidste Punkt angaar, vil Kvinderne dog først ad Aare, naar de selv har faaet Foden indenfor Rigsdagen, kunne gøre deres Indflydelse gældende i stærkere Grad. Derimod var der sikkert intet i Vejen for, at de allerede nu ved en energisk Optræden kunde rense de fleste Vælgermøder for Tobaksrøg. Jeg vil anbefale følgende Fremgangsmaade: Mød i stort Antal til Vælgermøderne. Skriv i Forvejen paa en Seddel: »Den ærede Dirigent anmodes høfligst om at henstille til Forsamlingen at der ikke ryges Tobak under Mødet.« Overræk Dirigenten denne Seddel, saa snart han (eller hun!) er valgt.

Det vil være vanskeligt for Dirigenten helt at komme uden om en saadan Henvendelse, og alene det, at den oplæses for Forsamlingen, vil have en vis moralsk Virkning. Men i mange Tilfælde vil den sikkert blive støttet af Bifaldstilkendegivelser fra Tilhørernes Kredse, især hvis Kvinderne er mødt i større Antal og ikke er bange for at raabe »Hør!« Jeg har i hvert Fald selv haft Lejlighed til at se Piber og Cigarer forsvinde efter en saadan Henvendelse og gentages den ved det ene Møde efter det andet, maaske med en paafølgende Omtale i Dagbladenes Referater, saa vil den Dag komme, da det vil blive anset for stridende mod almindelig Velopdragenhed at ryge Tobak ved et offentligt Møde.

Og hvad vil Følgen heraf blive? Bl. a. den, at mange flere Kvinder vil komme til Stede ved disse Møder og sætte deres Præg paa dem og paa den Tone, hvori der forhandles. Med